

Як не хадзіць на дапрацоўку

Начальнікі ААТ Полацк-Шкловалакно часта патрабуюць выхад работнікаў на дапрацоўку ў выхадны дзень. Праца ў выхадны дзень парушае склаўшыся рытм штотыднёвага адпачынку, таму адмоўна адбіваецца на самаадчуванні працоўных.

Адміністрацыя тлумачаць неабходнасць дапрацоўкі ў выхадны тым, што работнік не выпрацаваў неабходную норму часу. Асабліва цяжка гэта для тых, што працуюць у шкодных умовах, для якіх устанаўляецца скарачанае працягласць працоўнага часу - не больш за 35 гадзін на тыдзень (арт.113ПК).

Каб не парушаць свой графік адпачынку ў выхадны дзень можна не хадзіць на дапрацоўкі. Для гэтага можна скарыстацца сваім правам на кароткачасовы водпуск без захавання заробтнай платы (ст.190 ТК).

Як скарыстацца гэтым правам?

1. Работніку трэба напісаць заяву наймальніку аб прадастаўленні адпачынку за свой кошт на дату выходных дзён па графіку работы. Напрыклад, калі ў вас выхадны 15 ліпеня, то вы пішыце такую заяву: «Дырэктару ААТ Полацк-Шкловалакно, начальніку цэха №XX. (Ад-прозвішча, імя, імя па бацьку) Заяву. Прашу даць мне адпачынак без захавання заробтнай платы па сямейна-бытавых абставінах на 15 ліпеня. Дата падачы заявы. Подпіс працоўнага.»

2. Перадаць гэта заявы свайму непасрэднаму начальніку. Калі начальнік адмовіцца браць заяву (і гэтым парушыць свае службовыя абавязкі), заяву можна аддаць у адміністрацыйны адзел заводакіраўніцтва або адправіць лістом на адрас завода: Полацк, вул.Будаўнічая, 30.

Вам павінны выпісаць адпускную запіску, пасля афармлення якой, вы будзеце ўпэўнены, што водпуск прадастаўлены.

Прычыну для адпачынку за свой кошт можна паказваць па любой важнай для вас сямейнай праблеме. Ведайце, што паважнасць яе прычын ацэньвае наймальнік, калі іншае не ўстаноўлена калектыўным дагаворам, пагадненнем. Калі наймальнік паспрабуе адмовіць вам у адпачынку трэба падключыць да вырашэння праблемы прафсаюз. Працоўны павінен запатрабаваць ад прафсаюза забяспечыць абарону інтарэсаў працоўнага, менавіта для гэтага вы плаціце прафсаюзныя ўнёскі.

У Беларусі існуе прымусовая праца

Беларусі неабходна адмовіцца ад прымусовай працы. Камітэт па нормах ды стандартах Міжнароднай арганізацыі працы (МАП) звярнуў увагу беларускіх уладаў на неабходнасць прывесці нацыянальнае заканадаўства ў адпаведнасць з патрабаваннямі Канвенцыі № 29 МАП, якая абвешчае забарону на прымусовую працу.

Такое заключэнне прыняў Камітэт па выніках разгляду беларускага пытання на 105 сэсіі Міжнароднай канфэрэнцыі працы, якая прайшла 6 чэрвеня ў Жэнэве.

2 чэрвеня афіцыйная ўрадавая дэлегацыя Беларусі прадставіла Камітэту краінавы даклад, у якім аспрэчыла абвінавачванне ў тым, што ў краіне практыкуецца прымусовая праца.

Аднак, ў заключэнні Камітэту па нормах ды стандартах МАП адзначаецца, што ён «з цікавасцю адзначыў тлумачэнне ўрада аб прынятых мерах па адмене Дэкрэта Прэзідэнта № 9 «Аб дадатковых мерах па разьвіцці дрэваапрацоўчай прамысловасці» ад 7 сьнежня 2012 году Указам Прэзідэнта № 182. Тым ня менш, Камітэт з глыбокай заклапочанасцю адзначыў магчымае выкарыстанне прымусовай працы, у тым ліку сысканьнем збораў з беспрацоўных, у ходзе дзеяння іншых законаў і дэкрэтаў Прэзідэнта».

Сярод іншага, Камітэт настойліва заклікаў урад Беларусі «гарантаваць, каб наступныя Дэкрэты ды нацыянальнае заканадаўства знаходзіліся ў поўнай адпаведнасці з Канвенцыяй № 29, у тым ліку:

Дэкрэт Прэзідэнта № 3 ад 2 красавіка 2015 году «Аб папярэджанні сацыяльнага ўтрыманства»;

Закон № 104-3 ад 4 студзеня 2010 году «Аб працэдуры й парадку накіравання грамадзянаў у лячэбна-працоўныя прафілякторыі ды аб умовах знаходжання ў іх»;

Дэкрэт Прэзідэнта № 5 «Аб узмацненні патрабаванняў да кіруючых кадраў ды работнікаў арганізацыяў»;

Дэкрэт Прэзідэнта № 18 ад 24 лістапада 2006

году «Аб дадатковых мерах па дзяржаўнай абароне дзяцей у «праблемных сем'ях».

У сваю чаргу важна адзначыць, што на рашэнне МАП у некаторай меры паўплывалі праваабаронцы з FIDH і Праваабарончага цэнтру «Вясна», якія прадставілі свой сумесны даклад «Паўсюднае парушэнне працоўных правоў ды прымусовая праца ў Беларусі» ў Камітэт па нормах і стандартах.

Акрамя таго, гэты ж даклад быў прадстаўлены і ў Камітэт ААН па эканамічных, сацыяльных і культурных правах, які ў сваю чаргу яшчэ ў лістападзе 2013 году, шмат у чым абапіраючыся на высновы праваабаронцаў, рэкамендаваў Беларусі адмовіцца ад выкарыстання прымусовай працы й забяспечыць належную абарону правоў працоўных.

Міжнародная арганізацыя працы (МАП) – спецыялізаваная агенцыя сыстэмы ААН, якая ставіць мэтай прасоўванне прынцыпаў сацыяльнай справядлівасці, міжнародна прызнаных правоў чалавека ды правоў у сфэры працы. Створаная ў 1919 годзе, МАП распрацоўвае міжнародныя працоўныя нормы ў форме канвенцыяў ды рэкамендацыяў, устанаўліваючы мінімальныя стандарты ў галіне асноватворных працоўных правоў.

Рэспубліка Беларусь зьяўляецца сябрам МАП 1954 й ратыфікавала, у тым ліку, 8 асноватворных канвенцыяў.

<http://by.prava-by.info>

Абараняй свае правы

№2 травень 2016

Бюлетэнь Полацкай праваабарончай групы

Міліцыянтам у Полацку далі загад «адсачыць журналістаў і затрымаць актыўнага пікетоўца»

За ўдзел у пікеце, які адбыўся 28 красавіка, лідэра арганізацыі Свабоднага прафсаюзу Беларускага на прадпрыемстве «Полацк-Шкловалакно» **Віктара Стукава** аштрафавалі на 5,25 мільёна рублёў. Намесьніка старшыні рэспубліканскага СПБ **Міколу Шараха** за пікетаваньне, а таксама непадпарадкаваньне супрацоўнікам міліцыі пакаралі штрафам у 6,3 мільёна рублёў.

Чальцы СПБ выйшлі на пікет супраць парушэньня наймальнікам працоўнага заканадаўства, у выніку чаго з Шарахам не працягнулі працоўны кантракт. Міліцыянты выступалі на судовых працэсах абодвух актывістаў у якасьці сьведкаў.

У прысутных журналістаў і паплечнікаў прафсаюзных лідэраў склалася ўражаньне, што міліцыянты **Сяргей Багумірскі і Ігар Скарабагаты** ўвогуле не былі на акцыі, пра якую распавядалі. Прынамсі, пікетоўцы гэтых міліцыянтаў ня бачылі.

Паводле распараджэньня свайго кіраўніцтва, сказаў Скорбагаты, яны мусілі паляваць на журналістаў — «адсачыць, хто фатаграфуе або здымае пікет». А таксама «вызначыць найбольш актыўных удзельнікаў і аднаго зь іх затрымаць». Аднак са словаў Скорбагатага вынікала, што спадар Шарах нібыта трымаў у руках ня сьцяг СПБ, а «эўрапейскі, з зорчакмі». А міліцыянт Багумірскі ўвогуле бачыў у пікетоўцаў не адзін сьцяг, а два...

На пытаньне Міколы Шараха, чаму праваахоўнікі не падышлі і не папярэдзілі пра адміністрацыйную адказнасьць за несанкцыянаваны пікет, абодва адказалі, што на гэта не было загаду.

Распараджэньне непасрэднага кіраўніка **Ігара Емяльянава** было іншае: затрымаць Міколу Шараха. Чаму менавіта яго — засталася незразумелым. Тое, што яго затрымлівалі не падчас акцыі, а ў пад'ездзе ўласнага дому, гвалтоўна, міліцыянты патлумачылі «апэратыўнымі акалічнасьцямі». Падчас затрыманьня, цьвердзяць міліцыянты, спадар Шарах не падпарадкоўваўся іхным патрабаваньням. Хоць на той момант ён нават ня ведаў, што за ім у пад'езд забеглі супрацоўнікі сілавых структур — яны былі ў цывільным і не назваліся.

Ігар Емяльянаў, адказваючы на пытаньне спадара Шараха, пацьвердзіў, што абавязак міліцыі — прадухіляць правапарушэньні. Аднак ня змог патлумачыць, чаму гэта не было зроблена падчас пікету. Больш за тое: ён заявіў, што пра адміністрацыйную адказнасьць мусіла папярэдзіць пікетоўцаў **Наталья Ганебная**, супрацоўніца ідэалягічнага аддзелу.

«Яна сапраўды прыходзіла на пікет. І нават двойчы, як высветлілася ў судзе. Першы раз — яшчэ да пачатку акцыі, бо мы пісалі ў звароце да райвыканкаму, што распачнём пікет у 10.00, але распачалі на паўтары

гадзіны пазьней. Мы грунтаваліся на тым, што заканадаўства дазваляе ажыццяўляць прафсаюзную дзейнасьць у любых формах, і дзеля гэтага дазвол раённых уладаў не патрэбны. Таму, не атрымаўшы адказу з выканкаму, мы смела выйшлі на пікет да кінатэатру „Радзіма“. І толькі са сваёй судовай справы я даведаўся, што чыноўнікі, аказваецца, дасылалі нам адказ з забаронай акцыі. Толькі мы яго чамусьці не атрымалі», — распавёў **Віктар Стукаў**.

Паводле рашэньня судзьдзі Юліі Каласоўскай ён аштрафаваны за ўдзел у пікеце на 25 базавых велічынь — на 5 мільёнаў 250 тысяч рублёў.

«Са словаў сьведкі, міліцыянта **Ігара Емяльянава**, відавочна вынікала, што „сыгнал“ міліцыя атрымала з райвыканкаму. І ўсе яны чакалі нашай акцыі. Ды яшчэ раздалі ўказаньні адсочваць журналістаў, якія прыйдуць на пікет! І адмыслова дачакаліся заканчэньня пікету — няйначш каб мець падставы нас аштрафаваць. Пэўна, гэта ноў-хаў для папаўненьня бюджэту! На мне „зарабілі“, і яшчэ звыш мільёна нібыта за непадпарадкаваньне. Але навошта было ладзіць нейкі бандыцкі налёт, замест таго каб даслаць позову ў пастарунак?» — абурэецца **Мікола Шарах**.

Паводле рашэньня судзьдзі **Віталія Лапко**, ён аштрафаваны за ўдзел у пікеце на 25 базавых велічынь — на 5 мільёнаў 250 тысяч рублёў, і яшчэ на 5 базавых велічынь — за непадпарадкаваньне супрацоўнікам міліцыі. Тым самым супрацоўнікам, якія так і не змаглі падлічыць сьцягі на пікеце, тым самым, якія сьведчылі, што паказвалі свае дакумэнты **Міколу Шараху**, а ён ад іх «уцякаў па лесьвіцы і называў бандытамі». І зусім ужо неверагодная была заява **Сяргея Багумірскага**, што спадару Шараху адразу ў пастарунку прапаноўвалі зьвярнуцца да адваката. Бо актывісту ў гэтай просьбе якраз-такі катэгарычна адмовілі, і ён нават напісаў скаргу ў пракуратуру.

Спадары Шарах і Стукаў зьбіраюцца абскарджваць і рашэньні полацкіх судзьдзяў. Актывісты СПБ кажуць, што іх судзілі як прыватных асобаў і ня сталі аб'ядноўваць іхныя справы, каб не акцэнтаваць увагі на тым, што адбываецца дыскрымінацыя па прафсаюзнай прыкмеце. Кантракт з Шарахам не працягнулі, на іх погляд, з тых самых меркаваньняў: каб пазбавіцца ад актывістаў незалежнага прафсаюзу на прадпрыемстве і спыніць іхны ўплыў на іншых работнікаў.

svaboda.org

Штрафы лідэрам прафсаюзу абскарджаныя

Прафсаюзныя актывісты Полацку падалі скаргу ў Віцебскі суд на неаб'ектыўнае рашэнне полацкіх судзьдзяў Юліі Коласаўскай і Віталя Лапко. Разгляд скаргаў у Віцебску адбудзецца 15 чэрвеня.

Прафсаюзныя лідары просяць віцебскі суд адмяніць штрафы (5.25 і 6.3 мільёнаў беларускіх рублёў) і спыніць справу за адсутнасцю правапарушэння.

На думку рабочых з свабоднага прафсаюзу полацкія судзьдзі аднабока й неаб'ектыўна разглядалі справу аб прафсаюзным пікеце, які адбыўся 28 красавіка ў міжнародны дзень памяці загінуўшых на вытворчасці рабочых.

Судзьдзя Каласоўская не разабралася

ў аргументах абароны. У сваім рашэнні яна сьцьвярджала, што старшыня прафсаюзу Стукаў прасіў суд не ўлічваць нормы нацыянальнага заканадаўства.

- Гэта абсурд, бо гаварылася што суд ня можа спасылацца на палажэнні толькі Беларускага нутранага заканадаўства ў якасці апраўданьня ў невыкананні міжнароднай дамовы. Гэта ёсць агульнапрызнаным прынцыпам міжнароднага права. Гэта азначае, што суды ў Рэспубліцы Беларусь абавязаныя кіравацца поўным наборам праўных нормаў з заканадаўства Беларусі з улікам прыярытэту праўных нормаў зь міжнародных дамоваў. Як гэта і запісана ў адміністрацыйным заканадаўстве.

Неаб'ектыўнасьць судзьдзі Лапко

бачная з такога запісу ў судовым рашэнні, – «Бязгрунтоўныя й довады Шараха аб парушэнні ягонага права на абарону. Пры азнямленні яго з працэсуальнымі дакумэнтамі, што пацьверджана подпісамі Шараха, якіх-небудзь хадайніцтваў аб удзеле абаронцы ім заяўлена не было. Ня хадайнічаў ён пра гэта і пры разглядзе справы».

З скаргі Мікалая, – «Паказанні сьведкаў міліцыянтаў Скарабагатага ды Богумірскага пра тое, што я адмовіўся ад паслугаў абаронцы непраўдзівыя, і ў гэтым суд лёгка мог пераканацца, калі б задаволіў заяўленае мною хадайніцтва аб выпатрабаванні аўдыёзапісу з кабінэту РАЎС, дзе праводзілася апытаньне. У прадастаўленьні мне абаронцы было адмоўлена Скарабагатым, які сьцьвярджаў, што яго прадстаўляюць толькі па крымінальных справах».

Не прадастаўленьне абаронцы зьяўляецца парушэннем ня толькі нутранага заканадаўства Беларусі, але й міжнароднай дамовы, Пакту аб грамадзянскіх і палітычных правах. Таму, калі віцебскі суд не адменіць штрафы актывістам прафсаюзу 15 чэрвеня, тады скаргі на ўрад Беларусі ўжо будуць накіраваныя ў Камітэт па Правах Чалавека пры ААН у Жэнэву.

Міліцыянты ў судзе адкрыта казалі няпраўду, але судзьдзя Лапко прымаў іхныя словы на веру й не зьвяртаў увагі на паказанні сьведкаў абароны.

«Паказанні сьведкаў-міліцыянтаў

Скарабагатага й Богумірскага аб тым, што імі прад'яўленыя пасьведчанні да затрыманьня мяне, а таксама сьведкі Ляскавай (той, што бачыла затрыманьне) супярэчаць ня толькі маім сьцьверджаньням, але й сьведчаньням сьведкі Ляскавай, якая пісьмова пацьвердзіла, што пра маё затрыманьне работнікамі міліцыі, яна даведалася пазьней, а не ў момант затрыманьня. А сьведка Скарабагаты, пры гэтым, сьцьвярджаў, што прад'явіў ёй сваё пасьведчаньне, калі яна выйшла з кватэры»(!?), – заявіў Мікалай Шарах.

На сэсіі Міжнароднай Арганізацыі Працы, якая праходзіць як раз у гэты час, з 30 траўня па 10 чэрвеня ў Жэнэве, дадзены выпадак і падобныя факты адміністрацыйнага перасьледу прафсаюзных актывістаў у Беларусі таксама будуць разглядацца ды ўлічвацца.

Мы не рабы. Але працуем пад прымусам

Загналі на суботнік? Адпрацоўваеш разьмеркаваньне? Дырэктар школы папрасіў прапалоць калгасныя буракі? Гэта і ёсьць прымусовая праца.

МЗС скептычна ацаніў высновы аўстралійскай арганізацыі Walk Free Foundation, якая ў сваім Сусьветным індэксе рабства налічыла ў Беларусі 44 600 рабоў. Прэс-сакратар установы Дзьмітры Мірончык назваў справаздачу «забаўным дакумэнтам» і пацікавіўся, ці былі яе аўтары ў Беларусі, пераконваючы, што рабоў тут няма, нагадвае «Радзьё Свабода».

Канвэнцыю ААН аб рабстве Беларусь ратыфікавала ў 1956 годзе. Паводле яе рабствам лічыцца стан ці становішча чалавека, над якім ажыццяўляюцца атрыбуты права ўласнасьці. Асобна ў канвэнцыі гаворыцца пра гандаль людзьмі.

У прэсу траплялі выпадкі, калі беларусаў перавозілі празь дзяржаўныя межы дзеля сэксуальнай эксплюатацыі ці гандлю чалавечымі органамі. А год таму выявілася, што ў вёсцы Чахаўцы Лідзкага раёну мясцовы прадпрымальнік утрымліваў у гаражы 16 рабоў-віетнамцаў.

Ёсьць і іншая канвэнцыя ААН — Аб прымусовай працы, якую Беларусь ратыфікавала яшчэ ў складзе СССР, а пазьней і як самастойная дзяржава. Прымусовай лічыцца праца, якой патрабуюць ад чалавека пад пагрозай нейкага пакараньня і на якую ён не пагаджаецца добраахвотна.

І прыкладаў прымусовай працы ў Беларусі хапае. На суботніках

«У нас усе суботнікі „добраахвотна-прымусовыя“. Гэта да бабкі не хадзі, — кажа лідэр Прафсаюзу радыёэлектроннай прамысловасьці Генадзь Фядынч. — У нас шмат фактаў. Ты можаш і на гэты суботнік не хадзіць, але „сярэдні“ заробак за дзень павінен пералічыць (дзяржаве. — РС). Чаму я павінен? Каму я павінен?»

Менавіта практыка суботнікаў, знаёмая яшчэ з савецкіх часоў, згадваецца аўтарамі Сусьветнага індэксу рабства як заганныя. Слова «суботнік» нават не перакладаецца на ангельскую мову. «Урад працягвае практыку суботнікаў, калі патрабуе ад работнікаў дзяржаўных прадпрыемстваў працаваць у выходныя і аддаваць заробленыя сродкі на фінансаваньне дзяржаўных праектаў, — пішуць у Індэксе. — Кіраўнікі дзяржпрадпрыемстваў і мясцовыя ўлады перасьледуюць і штрафуюць тых, хто адмаўляецца ўдзельнічаць».

У суботніку 23 красавіка 2016 году ўзялі ўдзел 3 мільёны беларусаў. Сам прэзыдэнт працаваў на будаўніцтве стадыёна Дынама.

Разьмеркаваньне пасья ўнівэрсытэтаў

Абавязковае для студэнтаў-бюджэтнікаў разьмеркаваньне на 1 год пасья атрымання прафэсійна-тэхнічнай адукацыі і на 2 гады пасья атрымання вышэйшай — нішто іншае, як прымусовая праца. Каб атрымаць «свабодны» дыплём, маладыя людзі паступаюць у магістратуры, ідуць у войска і нават бяруць фіктыўны шлюб. Не зьявіцца на працу па разьмеркаваньне азначае сплываць кошты, выдаткаваныя на навучаньне. А гэта некалькі тысяч даляраў.

Вясковых настаўнікаў «нагрузілі» зьбіраньнем буракоў

Альбо студэнтаў «папрасілі» дапамагчы калгасу, што здаралася яшчэ пару гадоў таму. І тое, і другое не ўваходзіць у абавязкі студэнтаў і настаўнікаў. Дый эфэкт ад такой працы складана назваць здавальняючым.

«Ніхто ня можа прымусіць чалавека ісьці на працу, якая яму непатрэбная і не ўваходзіць у абавязкі той прафэсіі, паводле якой ён працуе, — тлумачыць Генадзь Фядынч. — А там „зверху“ спускаюць загад — вывесьці на палі столькі і столькі людзей зьбіраць каменне ці бульбу. Калі б было дастаткова тэхнікі, то навошта там людзі? Ва ўсім сьвеце так зьбіраюць, а ў нас абавязкова трэба вывесьці людзей. А якая зь іх праца? Як чалавек, які ніколі ў жыцьці не зьбіраў бульбы, будзе працаваць? Калі гэта пад прымусам робіцца, то ніякага эфэкту ад такой працы ня будзе».

Лечаць працай ад алькагалізму

У Беларусі 9 лячэбна-працоўных прафілякторыяў. Сярод іншых эўрапейскіх краінаў толькі мы можам «пахваліцца» такім досьведам лекаваньня алькагалізму — зьмясьціць хворага чалавека ў лягер і прымусіць працаваць. Фатограф з Расеі, пабываўшы ў нашым ЛТП, назвала яго «зьявырынцам» і нават выдала пра гэта кнігу ў Галяндзі.

І прызналі «дармаедам»

Славуты беларускі дэкрэт № 3 «Аб папярэджаньні сацыяльнага ўтрыманства», а прасьцей — «дэкрэт пра дармаедаў» — таксама нішто іншае, як «прымус да працы». На яго беларусы ўжо нават паскардзіліся ў ААН. Кажуць, што ён парушае адразу некалькі канвэнцыяў — Канвэнцыю аб прымусовай і абавязковай працы, Канвэнцыю аб прадухіленьні прымусовай працы, Міжнародны пакт аб грамадзянскіх і палітычных правах, Міжнародны пакт аб эканамічных, сацыяльных і культурных правах.

Летась справаздача Дзярждэпартамэнту ЗША паставіла Беларусь у сьпіс краінаў, дзе сытуацыя з прымусовай працай была найгоршай. Сярод аргумэнтаў аўтары справаздачы называлі ўсё тыя ж суботнікі, ЛТП і дэкрэт пра «дармаедаў». Як бачым, прымусовая праца засталася прымусовай. Але —

«Цяпер праблема знайсьці любую працу», — заключае Генадзь Фядынч.

Гарадзенца звольнілі з працы за выбары

Не паспела яшчэ стартануць сёлетняя выбарчая кампанія, як на агульным фоне зняцця санкцый і нібыта пацяплення у стасунках Беларусь-Захад працягваецца пераслед актывістаў. Кіраўніцтва Гарадзенскай абутковай фабрыкі звольніла з працы грамадскага актывіста **Ігара Дзьячкова**, недвухсэнсоўна даўшы яму зразумець, што галоўныя іх прэтэнзіі да яго гэта актывіны ўдзел у выбарчых кампаніях у якасці назіральніка ад Праваабарончага цэнтра "Вясна". Ігар Дзьячкоў таксама з'яўляецца сябрам Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі „Грамада” і Беларускага прафсаюза работнікаў радыёэлектроннай прамысловасці.

Прычына звальнення – палітычная дзейнасць актывіста, які падчас выбараў быў назіральнікам ад Праваабарончага цэнтра “Вясна”. Ігару Дзьячкову паведамілі пра гэта ў адміністрацыі абутковай фабрыкі:

– *Была размова з дырэктарам. Працаваў 18 гадоў. Пытаюся, што здарылася, каму я перашкаджаю? Кіраўніцтва, іх намеснікі паглядзелі, што браў удзел у выбарах. Быў выпадак таксама, калі мяне не было на працы, а прыходзілі людзі ў пагонах і шукалі мяне па горадзе. У іх такія пытанні: “Што табе не падабаецца?”*

Яшчэ адна прычына звальнення, на думку Ігара Дзьячкова, палягае на яго актывінай пазіцыі па абароне правоў працоўных. Грамадскі актывіст, які з'яўляецца высока-кваліфікаваным слесарам кантрольна-вымяральных прыбораў, нястомна дамагаўся падвышэння заробкаў на абутковай фабрыцы.

["Гарадзенская Вясна"](#)

Праваабаронца з Баранавічаў звярнуўся ў ААН

Праваабаронца з Баранавіч **Сяргей Гоўша** звярнуўся ў Камітэт па правах чалавека ААН. Нагодой стала тое, што Баранавіцкі гарадскі выканаўчы камітэт забараніў ягоны пікет. Гоўша планаваў адзначыць чарговую ўгодкі прыняцця Усеагульнай дэкларацыі правоў чалавека. Праваабаронца ўжо прайшоў усе судовыя інстанцыі ў Беларусі. Але законнага рашэння не дамося:

— *Незаконна Баранавіцкі гарвыканкам не дазволіў правядзенне пікету. Пасля гэтага я падаў у суд Баранавіцкага раёна і горада Баранавічы. Суд не па нашым баку: падтрымаў гарвыканкам. Пасля гэтага я прайшоў усе астатнія суды, да Вярхоўнага. Акрамя гэтага ў пракуратуру і генпракурору пісаў скаргу.*

Праваабаронца Сяргей Гоўша спадзяецца, што Камітэт па правах чалавека падтрымае яго і яшчэ аднаго праваабаронцу Вячаслава Болбата, які разам з Гоўшам падаваў заяўку на пікет.

Наваполацк: аб масавых мерапрыемствах

Грамадскія актывісты і праваабаронцы Полацка і Наваполацка правялі ў мінулыя выходныя круглы стол, каб абмеркаваць праблему неадпаведнасці рашэння гарвыканкама аб масавых мерапрыемствах дзеючаму заканадаўству. Згодна з рашэннем Наваполацкага гарадскога выканаўчага камітэта №858 ад 9 верасня 2011 года аплата расходаў, звязаных з аховай грамадскага парадку, медыцынскім абслугоўваннем, уборкай тэрыторыі пасля правядзення на ёй масавага мерапрыемства, робіцца арганізатарам (арганізатарамі) масавых мерапрыемстваў у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам і копіі дакументаў аб прадастаўленні гэтых паслуг накіроўваюцца ў гарвыканкам **адначасова з заявай аб правядзенні масавага мерапрыемства**. Аднак на практыцы ў міліцыі дамову падпісаць немагчыма да атрымання дазволу гарвыканкамам.

Праваабаронца **Зміцер Салаўёў** лічыць гэта не зусім слушным, паколькі заяўнікі і арганізатары масавых мерапрыемстваў не павінны загадзя, да атрымання дазволу на правядзенне мітыngu альбо пікету аплочваць паслугі па іх ахове і гэтак рашэнне Наваполацкага гарвыканкама супярэчыць пункту 5 Пастановы Савета міністраў №207:

“Мясцовы выканаўчы і распарадчы орган на працягу аднаго дня з моманту рэгістрацыі заявы аб правядзенні масавага мерапрыемства накіроўвае яго копію ў тэрытарыяльны орган унутраных спраў (далей - АУС) для разгляду пытанняў, звязаных з аховай грамадскага парадку і забеспячэннем грамадскай бяспекі, і выпрацоўкі адпаведных прапановаў”.

Не задавальняе праваабаронцаў і адсутнасць выбару месцаў для правядзення мітынгаў альбо пікетаў. Так, у Наваполацку адзіным пастаянным месцам для правядзення масавых мерапрыемстваў вызначаны гарадскі парк культуры і адпачынку, які больш нагадвае лес, чым месца масавага адпачынку.

Удзельнікі круглага стала вырашылі патрабаваць прывядзення ў адпаведнасць з дзеючым заканадаўствам рашэння мясцовага выканаўчага органа ўлады ў Наваполацку, а затым паспрабаваць гэта зрабіць і ў іншых гарадах. Яны падрыхтавалі і накіравалі ў Наваполацкі гарвыканкам адпаведную заяву аб неабходнасці ўнясення зменаў у рашэнне ад 9 верасня 2011 года.

Па словах Зміцера Салаўёва, раней праваабаронцы дамагліся ўнясення падобных зменаў у мясцовае заканадаўства аб масавых мерапрыемствах у некаторых гарадах, напрыклад, у Брэсце, зараз паспрабуюць гэта зрабіць у іншых месцах.

Беларусь — горшая на кантыненте краіна па выкананні правоў працоўных

ПРАВА НА АБ'ЯДНАННЕ Ў ПРАФСАЮЗ

Трэба падкрэсліць, што ўвесь спектр правоў чалавека мае першараднае значэнне для прафсаюзнага руху. Без «грамадзянскіх свабодаў» здольнасць прафсаюзаў ствараць дзейнасныя арганізацыі і прымаць актыўны ўдзел у грамадска-палітычным жыцці была б вельмі абмежаванай.

Сёння забеспячэнне правоў чалавека рэгулюецца так званым Міжнародным білі аб правах. Ён уключае Усеагульную дэкларацыю правоў чалавека (УДПЧ) і два пагадненні - Міжнароднае пагадненне па грамадзянскіх і палітычных правах і Міжнароднае пагадненне па эканамічных, сацыяльных і культурных правах. Гэтыя пагадненні выпрацаваны на аснове правоў, вызначаных УДПЧ, і, быўшы прынятымі асобнымі дзяржавамі, маюць сілу закона. Кожнае з іх прадугледжвае, што дзейнасць урада будзе пад наглядам незалежных экспертаў, а таксама патрабуе, каб ўрада перыядычна прадстаўлялі справаздачы па выкананні ўмоў дамовы.

Права чалавека - гэта права, якія мае кожны чалавек: мужчына і жанчына, дзіця і стары - проста таму, што з'яўляецца чалавекам. Права чалавека ўніверсальныя: кожны член чалавечай супольнасці атрымлівае іх з нараджэннем.

Права чалавека з'яўляюцца неад'емнымі: вы можаце страціць гэтыя права толькі перастаўшы быць чалавекам. Права чалавека непадзельныя: у вас не

могуць аднаць асобнае права, нават калі хтосьці вырашыць, што яно «неіснуючы» або «ўяўляе другарадную важнасць». Права чалавека з'яўляюцца ўзаемазалежнымі: усе права чалавека - частка адзінай структуры. Яны таксама санкцыянуюць прыняцце мер для забеспячэння і абароны сваіх правоў і правоў іншых. Права працоўных - гэта права, якія маюць працаўнікі на падставе працы, на працы ці ў сувязі з правам на працу

Права прафсаюзаў - гэта права чалавека. Прафсаюзы абараняюць сваіх членаў, калі іх асноўныя чалавечыя права парушаюцца з-за прафсаюзнай дзейнасці. Мы таксама прымаем меры супраць ушчамлення іншых працоўных правоў.

Прафсаюзныя права даюцца працоўным ня урадам або працоўным. Гэта ўніверсальныя права чалавека, зафіксаваныя ва Усеагульнай Дэкларацыі Правоў Чалавека (1948 г.) і двух канвенцыяў (1966 г.). Заканадаўства можа прызнаць гэтыя права працоўных, можа абмежаваць іх, але заканадаўства не можа адабраць самага права на стварэнне прафсаюзаў. Права працоўных ствараць і ўступаць у прафсаюзы і права прафсаюзаў на свабоду дзейнасці - гэта асноўныя элементы агульнапрызнаных правоў чалавека. Канвенцыі МАП № 87 і № 98 рэгламентуюць найважнейшыя права прафсаюзаў, але для прафсаюзнага руху важны ўвесь спектр міжнародных правоў чалавека.

ЯК ПЕРАЛІЧВАЦЬ ПРАФСАЮЗНЫЯ ЎНЁСКІ Ў СВАБОДНЫ ПРАФСАЮЗ

Аплата прафсаюзных унёскаў і ахвяраванні праз Банк

Каб заплаціць прафсаюзныя ўнёскі або ахвяраванне ў Свабодны прафсаюз Беларускі праз банк трэба запоўніць рэквізіты плацяжу. Плацяжы можна зрабіць з любога банка. Заплаціць прафсаюзныя ўнёскі або ахвяраванні можна праз інтэрнэт-банкінг не выходзячы з хаты. Прафсаюзныя ўнёскі складаюць адзін адсотак ад заробку. Калі ваш заробак складае 500 рублёў то ўнёскі ў прафсаюз складуць 5 рублёў.

Рэквізіты плацяжу унёсак і ахвяраванняў у Свабодны прафсаюз.

Банк-атрымальнік - г. МІНСК, ААТ 'БПС-Сбербанк'
Атрымальнік - Першасная арганізацыя работнікаў ААТ Полацк-Шкловалакно Свабоднага прафсаюзу Беларускага (або кратка СПБ).

УНП атрымальніка - 300697483

Рахунак атрымальніка - 3015 232337014

Код банка - 369

Прызначэнне плацяжу - прафсаюзныя ўнёскі СПБ

Код прызначэння плацяжа - 000 (не ў бюджэт)

«Грамадзяне маюць права на абарону сваіх інтарэсаў, уключаючы права на аб'яднанне ў прафесійныя саюзы, заключэнне калектыўных дагавораў і права на забастоўку.»

КАНСТЫТУЦЫЯ Артыкул 41

Суд па іску актывіста СПБ да ААТ “Полацк-Шкловалакно”

Намеснік старшыні рэспубліканскага Свабоднага прафсаюзу Беларускага Мікалай Шарах перакананы, што непрацягненне кантракту – гэта [дыскрымінацыя па прафсаюзнай прыкмеце](#) – за сяброўства і актыўную дзейнасць у незалежным СПБ. Але прадстаўнік адказніка, начальнік аддзела прававога забеспячэння прывёў не менш абуральныя тлумачэнні, кажа спадар Шарах:

“Адкуль, мне цікава, прадстаўнік адказніка Васіль Зацірацін ведае пра стан майго здароўя? Гэта ўмяшанне ў асабістае жыццё – даведвацца пра такое, а потым публічна пераказаць у судзе. Напэўна, спадар Зацірацін гэта ўцяміў і пачаў апраўдвацца, што нічога не ведае. Потым заявіў, што ў мяне “сталы ўзрост”, што мне цяжка працаваць на вытворчасці. І што адміністрацыя зрабіла мне паслугу, не працягнуўшы кантракт, хоць я пісаў заяву, што маю жаданне працаваць да дасягнення пенсійнага ўзросту – 60 год. Атрымліваецца, у нас яшчэ і дыскрымінацыя па ўзросце? Чаму ж тады адміністрацыя не паклапацілася пра сталых работнікаў, змяніўшы калектыўную дамову такім чынам, што яны апынуліся перад рызыкай не дапрацаваць да пенсіі, як у маім выпадку?”

Якраз перад тым, як скончыўся тэрмін кантракту з Мікалаем Шарахам, на ААТ “Полацк-Шкловалакно” змянілі калектыўную дамову, прычым змены зацвердзілі без удзелу прадстаўнікоў СПБ. Раней з чалавекам, якому менш як тры гады да пенсіі, працягвалі кантракт пры ўмове, што ён не мае працоўных спагнанняў. За які тэрмін – не вызначалася, але глядзелі – каб вымоваў не было за апошні год. Цяпер гэты пункт змянілі, запісаўшы, што спагнанняў нельга мець за ўвесь тэрмін апошняга кантракту. Такім чынам пагоршылася становішча працаўнікоў, у якіх кантракты былі заключаны да прыняцця зменаў.

“Але спадар Зацірацін цвердзіў у судзе, што ўмовы работнікаў палепшыліся – раз цяпер з’явілася палажэнне, што практычна любое працоўнае спагнанне падчас дзеяння ранейшага кантракту можа стацца падставай для звальнення. Логіка неспасцігальнае, тым болей, што і інспекцыя працы заўважыла пагаршэнне і рэкамендавала адміністрацыі прывесці калектыўную дамову ў адпаведнасць з заканадаўствам, дзе тэрмін не акрэслены. На практыцы гэта – год, бо, напрыклад, вымова аўтаматычна “здымаецца”, праз год пасля спагнання. У выпадку ж Мікалая Шараха згадалі парушэнні 2012 года, якія даўно скасаваліся!” – тлумачыць кіраўнік “пярвічкі” СПБ на прадпрыемстве Віктар Стукаў.

Начальнік аддзела прававога забеспячэння Васіль Зацірацін тлумачыў суду, што кантракты заключаюцца толькі з добра-сумленнымі работнікамі. У чым вымяраецца добрасумленнасць, і колькі спагнанняў з’яўляецца паказнікам нядобрасумленнасці, ён патлумачыць не змог.

Сітуацыю са звальненнем 58-гадовага прафсаюзнага лідэра, з якім не працягнулі кантракт, ён спрабаваў прад ставіць суду як “ардынарную”. І таму выступіў супраць вядзення фота- і відэаздымак у судзе. Гэты пратэст падтрымала і пракурор Тацяна Коцур.

Начальнік цэху № 7, дзе звольнены актывіст працаваў памочнікам майстра, быў выкліканы на суд у якасці сьведкі. Ён заявіў, што спадар Шарах нядобрасумленны работнік, хаця той адпрацаваў у цэху шмат гадоў без аніводнай заўвагі за кепскую працу і мае больш за 30 год стажу на «Шкловалакне», ня кажучы ўжо пра дзеве вышэйшыя адукацыі — профільную і юрыдычную.

Кіраўнік «пярвічкі» СПБ на прадпрыемстве **Віктар Стукаў**, які быў на судзе ў якасці грамадскага прадстаўніка спадара Шараха, зазначае:

«Аляксандар Сапега ўжо неаднойчы пагражаў Мікалаю, што зь ім ня будзе працягнуты кантракт. Сёння на судзе ён назваў мяне „падонкам“, аднак судзьдзя ня выдаліла яго з працэсу. Мы зь Мікалаем разумеем: калі б яму ўдалося аднавіцца на працы, то гэта была б перамога СПБ. Аднак, хто гэта дапусьціць? Суд падкрэсьліваў, што ў адпаведнасці з указамі Аляксандра Лукашэнкі № 29 і № 180 кантракт заключаюць толькі з добрасумленнымі работнікамі. А раз Мікола мае тры зафіксаваныя парушэнні, то ён ужо нядобрасумленны. Тое, што „падлік“ вёўся за цэлыя пяць год, і ўсе спагнанні ўжо ануляваныя, суд не ўлічыў.

Мікалай Шарах збіраецца абскардзіць рашэнне суду, які два дні [аналізаваў](#) ягоную «добрасумленнасць», не заўважыўшы парушэння працоўнага заканадаўства, якое дапусьціла адміністрацыя «Шкловалакна», калі змяніла калектыўную дамову на сваю карысць.

«Зрэшты, на іншае рашэнне я й не спадзяваўся. Мая дзейнасць у СПБ вядомая, пра нашу працу ведае шмат хто і ў Полацку, і ў краіне. Таму маё аднаўленьне на працы было неверагодным ужо таму, што я ня сябра прадзьяржаўнага „белнафтахімаўскага“ прафсаюзу. Гэта чарговы эпізод ціску і дыскрымінацыі па прафсаюзнай прыкмеце», — гаворыць Мікалай Шарах.

Дырэктар ў выглядзе, які абражае чалавечую годнасць

Бурна адзначылі дзень горада

Работнікі ААТ Полацк-Шкловалакно актыўна ўдзельнічалі ў традыцыйным свяце, 28 Травень старажытны Полацк адзначаў Дзень горада. У гэтым годзе міліцыя затрымала ў горадзе кіраўнікоў заводу Шкловалакно, якія распівалі спіртныя напоі ў неўсталяваным для гэтага месцы.

Вось што распавяла адна з палочанок, - «На дне горада, у ноч з суботы на нядзелю, мінскі АМАП у гандлёвым намёце ад завода Шкловалакно прынялі пад бэльгу ручанькі дырэктара з яго памочнікам, намеснікам і начальнікаў сталовай, а таксама яшчэ некалькі чалавек. Амапаўцы з Мінска затрымалі і адправілі ў РАУС п’яных начальнікаў, іх было чалавек з дзевяці, яны былі ў хлам п’яныя. Сама асабіста бачыла на свае вочы, калі іх выводзілі, яны аралі «так мы вас парву», «так што вы такое». Паводзілі сябе п’яныя кіраўнікі проста агідна, як залатая моладзь выкрыквалі «так мы зараз патэлефануем ...», але мінскі АМАП з імі асабліва не цырымоніўся»

Што парушыў дырэктар.

У Беларусі ўстаноўлена (КаАП 17.3), што распіццё алкагольных напояў альбо піва ў (непредназначаных) грамадскіх месцах, і нават, з’яўленне ў грамадскім месцы ў п’яным выглядзе, які абражае чалавечую годнасць і маральнасць, - цягнуць накладанне штрафу ў памеры да васьмі базавых велічынь (80 \$).

Дырэктар і кампанія распівалі спіртныя напоі ў забароненым для гэтага месцы. І больш за тое, знаходзіліся ў выглядзе, які абражае чалавечую годнасць і маральнасць.

За месяц да гэтай падзеі дырэктар паспрачаўся са старшынёй Свабоднага прафсаюзу, што знаходжанне ў п’яным выглядзе на вуліцы не з’яўляецца парушэннем. Цяпер дырэктар на сваім вопыце пераканаўся, што не мае рацыю.

Тэлефон Свабоднага прафсаюза: +375 29 712 91 20